

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 0 שנה 2022

בית ספר: בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה B.A.

מדיניות לקידמה ואיכות חיים

מרצים/ות:

ד"ר ענת עתי itay.anat@runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

גב' ענת פנטי anat.fanti@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	4677	סוג הקורס:	שיעור	שעות שבועיות:	4	נקודות זכות:	4
דרישות הקורס:	מבחן סופי	קוד קבוצה:	220467700	שפת לימוד:	עברית		

נושאי הקורס

אושר ואיכות חיים הפכו למושגי מפתח במדיניות ובאסטרטגיה בעשור האחרון, ועמדו למבחן סביב תקופת הקורונה המאתגרת.

מה מגדירים כמטרות ומה מוזדדים כדי לדעת מה מצב החברה? רק מדדי בריאות או גם מדדי כלכלה, או גם תחומים נוספים? ולאן מועדות פני החברה?

בעשורים האחרונים היוותה הצמיחה הכלכלית את מנוע הקידמה האולטימטיבי, אולם האם היא אכן מביאה איתה את הקידמה המיוחלת? במהלך הקורס נדון במושגי מפתח כגון קידמה, אושר, צמיחה, איכות חיים וחוסן, ונבחן את המשמעות והמדידה שלהם במקרי בוחן מגוונים מרחבי העולם. בין היתר נדון כיצד המגזר הציבורי, העסקי והשלישי עוסקים באיכות חיים, ואלו כלים עומדים לרשותם ולרשות הציבור כדי לעשות זאת.

מטרות הקורס

- עיבוד ושימוש ביקורתי במושגי מפתח כגון אושר, איכות חיים, קידמה, וצמיחה
- יישום מגוון הכלים שמציעים מדדי איכות החיים, לשם הערכת מדיניות מרמת הפרט עד לרמה הלאומית והבינלאומית
- בניית אסטרטגיה עבור המגזרים הציבורי, העסקי והשלישי בהתבסס על כלי איכות חיים
- גיבוש הערכות בנוגע לחשיבות מדדים שונים והמופעים שלהם בזירות השונות

מבנה ציון הקורס

השתתפות בדיונים - 10%

מטלה בסוף סמסטר א' 30%

מבחן בתום השנה 60%

הנוכחות בכיתה הכרחית להצלחה במטלות.

שעות קבלת מרצה

סמס' א': יום ג', 12:45-13:45

סמס' ב': יום א', 08:45-09:45

מייל מרכזי: itay.anat@gmail.com

שעות קבלת מתרגל

על פי תאום מראש.

פרטי עוזר הוראה

גברת ענת פנטי.

מייל: anat.fanti@post.idc.ac.il

מה היא איכות חיים?	שיעורים 1-2
<ul style="list-style-type: none"> מדדים לאיכות חיים, קיימות ולחוסן לאומי, המשרד להגנת הסביבה, אוקטובר 2013. עמ' 10-35. Stiglitz, J., J. Fitoussi and M. Durand (2018), Beyond GDP: Measuring What Counts for Economic and Social Performance, OECD Publishing, Paris. https://doi.org/10.1787/9789264307292-en מדדי איכות חיים, קיימות, וחוסן לאומי. פרסום ממשלתי, ממשלת ישראל. מרץ 2016, עמ' 6-22. 	קריאת חובה
<ul style="list-style-type: none"> wellbeingisrael.gov.il/wb/About/Pages/backWorld.aspx wellbeing.hmc.ox.ac.uk/research wellbeingeconomy.org 	קריאה מומלצת

האם אושר הוא מטרה ראוייה עבור מדינות?	שיעור 3
<ul style="list-style-type: none"> O'Donnell, G. et al (2014). <i>Wellbeing and Policy</i>. Legatum Institute. pp. 17-41 Veenhoven, R. <i>Happy life-expectancy. A comprehensive measure of quality-of-life in nations</i>, Social Indicators Research, 1996, vol. 39, pp. 1-58 	קריאת חובה
<ul style="list-style-type: none"> כתבות על האושר (גלובס). כתבה: על אושר וקורונה כתבה: על דניאל כהנמן ופרס הנובל כתבה: על הקשר בין רמת הכנסה לרמת האושר Happy Planet Index 2012 Gross National Happiness 	קריאה מומלצת

למה בכלל צריך מדידה? ומה בין אובקטיבי לסוביקטיבי?	שיעור 4
<ul style="list-style-type: none"> Stiglitz, Joseph. E. et al. <i>Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress</i>. 	קריאת חובה

<p>September 2009. Executive summary</p> <ul style="list-style-type: none"> Stiglitz, J., J. Fitoussi and M. Durand (eds.) (2018), For Good Measure: Advancing Research on Well-being Metrics Beyond GDP, OECD Publishing, Paris. https://doi.org/10.1787/9789264307278-en Michalos, Alex.C. (Ed). Objective and Subjective Quality fo Life, <i>Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research</i>. Springer, 2014. P. 4420. www.oecd.org/statistics/oecd-guidelines-on-measuring-subjective-well-being 	
<ul style="list-style-type: none"> How's Life: Measuring wellbeing 2013. OECD pp 11-14. 	קריאה מומלצת

מה לעולם העסקים ולאיוכות חיים?	שיעור 5
<ul style="list-style-type: none"> "Linking SDGs, Wellbeing and KPIs", Measuring the Impacts of Business on Well-being and Sustainability. OECD November 2018. www.oecd.org/social/oecd-guidelines-on-measuring-the-quality-of-the-working-environment 	קריאת חובה

מה בין הכחדות מינים לבין קידמה טכנולוגית?	שיעור 6
<ul style="list-style-type: none"> Itay, Anat. <i>Analytical Background: Progress</i>. (Paper prepared for the 'What is Progress' Debate, Second OECD World Forum. Istanbul, 27-30 June 2007). www.oecd.org/sdd/measuring-distance-to-the-sdg-targets-2019 	קריאת חובה
<ul style="list-style-type: none"> הררי, יובל נח. קיצור תולדות האנושות. הוצאת דביר, 2011 דיימונד, ג'ארד. רובים חידיקים ופלדה: גרלותיהן של חברות אדם. עם עובד, 2008 Passmore, John. <i>The Perfectibility of Man</i>. New York: Charles Scribner's sons, 1970 	קריאה מומלצת

האם מצב העולם הורע או השתפר?	שיעור 7
-------------------------------------	---------

<ul style="list-style-type: none"> • Human Development Index • The Better Life Index • מצפן הקיימות 	קריאת חובה
--	------------

דילמות של קידמה	שיעור 8
<ul style="list-style-type: none"> • Itay, Anat 'Conceptions of Progress: How is Progress Perceived? Mainstream Versus Alternative Conceptions of Progress', <i>Social Indicators Research</i>. 92 (3), 529-550. 	קריאת חובה
<p>אבנר דה שליט, צדק סביבתי: לא סוגרים את הים. שתיל, השל וסביבה ירוקה, 2008. עמודים 25-35.</p>	קריאה מומלצת

ישראל: מה מצבנו?	שיעור 9
<ul style="list-style-type: none"> • Measuring and Assessing Wellbeing in Israel. Published on January 31, 2016 	קריאת חובה

במועדון המדינות: האם מתחולל שינוי?	שיעורים 10-11
<ul style="list-style-type: none"> • The Canadian Index of Wellbeing • MAP: Measures of Australia's Progress • Measures of National Well-being UK 	קריאת חובה

הכנה למטלת הביניים	שיעור 12
---------------------------	----------

סמסטר ב'

רק על עצמי לספר ידעתי? ואולי גם זה לא? עוד על אושר	שיעור 1
<ul style="list-style-type: none"> • Deiner Ed and Martin. E.P. Seligman, "Beyond Money: Towards an Economy of Well-Being", <i>Psychological Science in the Public Interest</i>, Vol. 5, 2004. 	קריאת חובה

<ul style="list-style-type: none"> • הרצאת טד: מה בין אושר לעושר? על מה כדאי להוציא כסף כדי להיות מאושרים? • הרצאת טד: פסיכולוגיה חיובית כדרך להצלחה בחיים ובעבודה • הרצאת טד של דניאל כהנמן: ההבדל בין האני החווה לאני הזוכר – וההשפעה על אושר 	צפייה מומלצת
--	--------------

<p>האם נשים וגברים מתכוונים לאותו דבר כשהם אומרים איכות חיים?</p>	שיעור 2
<ul style="list-style-type: none"> • דפנה יואל, האם יש מוח נשי ומוח גברי? 	קריאת חובה

<p>מי אחראי? או - האם הקהילה יכולה לעשות משהו בקשר לאיכות חייה?</p>	שיעורים 3-4
<ul style="list-style-type: none"> • Brutschy, Susan. The benefits of a Local Community Indicator Project. <i>Applied Survey Research</i>, 2010. (A concise version). • רונדנילה, עתי-סריג ואחרים, תפקיד החברה האזרחית ואזוריות בקידום פרויקטים למדידת איכות חיים 2014 	קריאת חובה
<ul style="list-style-type: none"> • Local Wellbeing: Can we measure It? NEF and the Young Foundation August 2007 • Michalos, Alex C. <i>Connecting Communities with Communities Indicators</i>. Prepared for the conference on Measuring and Fostering the Progress of Societies, Second OECD World Forum on Statistics, Knowledge and Policy. Istanbul, 27-30 June, 2007. • MacKinnon, Mary Pat, <i>Working with Citizens and Communities to Develop Indicators of Well-Being / Progress – Objectives and Outlooks</i>. Roundtable, Council of Europe / OECD Workshop, Strasbourg November 27-28, 2008. 	קריאה מומלצת

<p>אזוריות: האם החלש והחזק באמת צריכים לשתף פעולה?</p>	שיעורים 5-6
<ul style="list-style-type: none"> • OECD: How's Life in Your Region? • OECD (2014), OECD Regional Well-being: User Guide. Using Data to Build Better Communities. OECD Publishing 	קריאת חובה
<ul style="list-style-type: none"> • עוזיאל, אהוד. מדדי איכות חיים ככלי לקידום אזורי. המכון למהיגות 	קריאה

<p>וממשל ג'וינט ישראל, אוקטובר 2013.</p> <ul style="list-style-type: none"> OECD (2014), How's Life in Your Region? : Measuring Regional and Local Well-being for Policy Making, OECD Publishing. 	מומלצת
--	--------

<p>דיגיטציה ואנשים: מה זה עושה לנו, ומה זה יכול לעשות בשבילנו?</p>	<p>שיעור 7</p>
<ul style="list-style-type: none"> Scrivens K. & Gulbahar S. (2014) Mapping Initiatives and Best Practice: the Result of Citizen Dialogue on Well-being and Societal Progress. Web-COSI "Web Communities for Statistics for Social Innovation. 	קריאת חובה

<p>האם הכל מדיד?</p>	<p>שיעור 8</p>
<ul style="list-style-type: none"> חקק, י. ואחרים (עריכה). הכל מדיד? מבטים ביקורתיים על דירוג וכימות. המרכז הישראלי למחקר איכותני של האדם והחברה באוניברסיטת בן גוריון בנגב, 2010. The HOW report 	קריאת חובה

<p>איך אנחנו מתכננים? הטוב, הרע והמכוער בנתונים על ישראל</p>	<p>שיעורים 9-10</p>
<ul style="list-style-type: none"> דניאל, רוני. דו"ח פרויקט ערך על מדידת קידמה ואיכות חיים בישראל העמותה לכלכלה בת קיימא, 2010. החלטת ממשלת ישראל על מדידת איכות חיים 	קריאת חובה
<ul style="list-style-type: none"> קוט, חגי. מד קידמה אמין לישראל. העמותה לכלכלה בת קיימא, 2008. 	קריאת מומלצת

<p>מה מצליח לנו? הערכה מחודשת</p>	<p>שיעור 11</p>
<ul style="list-style-type: none"> Diener E. et al. Wellbeing for Public Policy. Oxford: Oxford University Press, 2009. Wellbeing in Four Policy Areas, nef, 2014 What works: Evidence for Decision Makers. UK: Cabinet Office, 2014. 	קריאת חובה

דיונים מסכמים והכנה לבחינה

שיעורים 12-13